DE

HACELO IDIOPATHICO.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA,

QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
RATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN
UNIVERSITATE LITERARIA GRYPHICA
PRO SUMMIS
IEDICINA, CHIRURGIA ET ARTE OBSTETRICIA HONORIBUS
RITE OBTINENDIS
DIE XX. MENS. OCTB., A. MDCCCXXXV
H. L. Q. S.

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR
JULIUS BECKER
MARCHICUS.

OPPONENTIBUS:
SCHLOTHANE, MEDIC. ET CHIRURG. DR.
BERTUCH, MEDIC. ET CHIRURG. DRD.
BUDDE, MEDIC. ET CHIRURG. DRD.

GRYPHIAE,
PIS FRID. GUIL. KUNIKE. REG. ACAD. TYPOGR.

Sumite materiam vestris, qui scribitis, aequam Vi-
bus, et versate diu, quid ferre recusent, qu-
valeant humeri.

Horatius.

VIRO

CELEBERRIMO, ILLUSTRISSIMO

F. A. G. BERNDT,

UTRIUSQUE MEDICINAE DOCTORI,
TENTISSIMO BORUSSORUM REGI A CONSILIIS ME-
CIS INTIMIS, MEDICINAE PRACTICAE, ARTIS OB-
ETRICIAE PROFESSORI PUBLICO ORDINARIO, CLI-
CI MEDICI ET OBSTETRICII DIRECTORI, FACUL-
TIS MEDICAE PESTHINENSIS MEMBRO HONORARIO
SOCIETATUM DOCTARUM COMPLURIUM SODALI,
H. T. FACULTATIS MEDICAE PRODECANO,

PRAECEPTORI

DILECTISSIMO SUMMOPERE COLENDO

ET

VIRO ILLUSTRISSIMO

J. LEVISEUR,

UTRIUSQUE MEDICINAE DOCTORI,
TENTISSIMO BORUSSORUM REGI A CONSILIIS MEDI-
CIS, BIDGOSTENSIS CIRCULI PHYSICO REGIO

FAUTORI AESTIMATISSIMO

HASCE

STUDIORUM JUVENILIUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

AUCTOR.

Prooemium.

Majorum potius inſtitutis obſecuturus, quam
prio impetu impulſus, hancce conſcripſi dis-
ationem. Si igitur minus quam optaverim
ıevolis Lectoribus, quibus ſalutem dico pluri-
n, ſatisfecerim, et nihil fere novi in hisce
ellis invenerint, ab iis indulgentiam et peto
ne impetraturum eſſe ſpero.

Initio quidem Sphacelum, et varias ejus
nas earumque curam univerſaliter tractare
ıi propoſueram; verumtamen re propius co-
ta, variorumque auctorum ſcriptis perlectis,
quidem diligentiſſime hoc in argumento ver-
ſunt, vires meas huic operi non ſuſſicere in-
exi, quippe cum viros praeſtantiſſimos atque
tiſſimos ſaepenumero quam maxime inter ſe
entire viderem. Quodſi nihilo ſecius conſi-
n meum perpetrare voluiſſem, non ſolum ni-
m mei fiduciam, quae quidem tirones non
et, prae me tuliſſem, ſed etiam hujus libelli
s juſto dilataſſem pagellas. Quae cum ita ſint
acelum ejusque, quae intercedunt differen-
, univerſaliter, inprimisque ſphaceli idiopa-
i ſpecialiter enarrare conabor.

Jam vero ut Lector Benevolus ea, quae ex-
eo, favente animo accipiat, velim, neque
erlegendo oblivifcatur, quem ad finem, et
de cauſa hicce libellus a me conſcriptus ſit.

De Sphacelo in universum pauca.

Sphacelus jam inde ab antiquissimis tempori[bus] genus humanum vexavit et nemo fere de re ch[i]rurgica meritus huncce morbum neglexit. Ga[n]graena, Cancrena, Sphacelus, Necrosis, M[or]tificatio topica nomina sunt, quibus significav[e]runt auctores morbum, in quo definiendo et [di]stinguendo saepius inter se dissenserunt. Ha[nc] ob causam Gangraena, — Sphacelus, — N[e]crosis in veterum scriptis saepius inter se co[n]funduntur, de quorum discrimine in illo huj[us] opusculi capite sermo erit, quo sphaceli diff[e]rentiae tractabuntur.

Sphaeceli literatura permagna est, et omn[es] qui ipsum tractaverunt, enumerare huc non pe[r]tinet, quapropter nonnullorum tantum menti[o]nem faciam.

Fabricius Hildanus, de gangraena et sphac[elo] tractatus. 1598. 8.

Beckher, Diss. de gangr. et sphacelo. Argent. 16[..]

Quesnay, Traité de la gaugrène. Paris 1749. B[er]lin 1786.

Kirkland, Abhandlung von den Brandschäden. A. [d.] Engl. von G. L. Huth. Nürnberg 1761.

Alefeld, Diss. de sphacelo. Giess. 1765.

Bromfield, chirurg. Wahrnehmungen. Lpzg 1774.

Wohlleben, Diss. de gangraena. Vindob. 1777.

C. White, Bemerkungen über den kalten Brand. A. [d.] Engl. von Wichmann. Hannover 1793.

Schmucker, chirurg. Wahrnehmungen. Bd. 2. Ber[lin] 1774.

Hecker, über die Fäulniß lebender und todter thierisc[her] Körper. Hildburghausen 1795.

Wolterbeck, Diss. de gangr. Ultraj. 1796.

Brambilla, über die Entzündungsgeschwulst und ihre Ausgänge. Wien 1796.
Lohrmann, de gangr. et sphacelo ejusque causis et medela. Goett. 1798.
Himly, über den Brand der weichen und harten Theile. Göttingen 1799. 8.
Neumann, Abhandlung vom Brande. Wien 1801. 8.
Horn, Handbuch der mediz. Chirurgie. Berlin 1806. Thl 1. Cap. 7. u. 13.
Richter, Anfangsgr. der Wundarzneikunde. Gött. 1804.
Larrey, mediz. chirurg. Denkwürdigkeiten. A. d. Franz. Lpzg. 1813.
Hancke, über den heißen u. kalten Brand. Bresl. 1826.
Rust, Handbuch der Chirurgie. Berlin 1830. Bd. 3. Art. Brand.

Sphacelus quodammodo mors est substan-e organicae localis, exstinctio vitae factorum parte aliqua ejusque functionis physiologicae, litus substantiae organicae sub influxum vi-m physicarum atque chemicarum praeva-tem.

Sphacelus, mors localis, quamvis morbus cte non sit, attamen, morbi productum rea-ns, in pathologia tractatur propter influxum organismum et progressum mortis localis, nisi ineatur, in universalem.

Sphaceli symptomata diagnostica sunt, quae uuntur:

) Odor sui generis, specificus, cadaverosus, putridus, penetrans, ita ut jam ex longinquo sphacelum adesse, concludere possis.
) Frigus lethale.
Insensibilitas perfecta in partibus morbo correptis, ut sine aegroti observatione incidi possint partes atque pungi.
Circulationis humorum atque nutritionis cessatio.
Color niger, aut canus subcaeruleus. — Differt tamen color partis sphacelosae quoad

organa. Cutis apparet nigra, tela cellul
griſea, musculus ex rubro ſubniger etc. [1]

6) Diſſolutio ſubſtantiae organicae.

7) Sanies putrida, foetida, nigrorufa, acri

8) Emphyſema crepitantem ſonitum edens ſ
digitorum impreſſu. Kirkland deſignat h
ſtatum nomine Sphacelus emphyſematoſus [2]

9) Partes tumefactae in digitorum contac
marcidae, molles, pulti ſimiles inveniunt
Si incidis tumorem, collabuntur partes pr
pter aëris fugam, et ſimul cum odore, ja
ſupra deſignato, animadvertis effluxum ſani
jam deſcriptae.

10) Loca, quae circumjacent, nigrorufa.

11) Saepe in ſphaceli circuitu animadvertit
finem inter vitam et mortem deſignans lin
quaedam latior aut arctior rubra, per part
ſolum conformata, aut totum amplecte
malum, demarcationis linea appellata.

12) In majori ſphaceli progreſſu aut ſi magna
offert extenſitatem febris denique in conſp
ctum venit cum charactere nervoſo putrid

Quae omnia ſymptomata praeſertim a
ſphacelum humidum ſpectantia in ſicco ho
modo variantur, ut partes correptae apparea
corrugatae, collapſae, frigidae, inſenſibile
pallidae, exſangues aut flavae, griſeae, fuſcae
ſubnigrae; humoribus amiſſis cutis invenitur co
rii duritiem habens, cornea, conterens [3]).

---

1) Cf. v. Walther, Syſtem der Chirurgie. Berlin, 183
B. 1, S. 142, §. 234.

2) Kirkland, Abhandlung von den Brandſchäden. Au
dem Engl. von Huth. Nürnberg 1761.

3) v. Walther, a. a. O. §. 237. — Chelius, Chirurgie. Stut
gart, 1830. Bd. 1, §. 21. — Ebermaier, Taſchen
buch der Chirurgie. Leipzig, 1810. B. 1, S. 227.

Aetiologia.

Omnia, quae deminutionem aut exſtinctio-
. factorum vitae in aliqua parte corporis ef-
e poſſunt, ſphaceli cauſae habenda ſunt.

I. *Cauſae disponentes.*

niverſales, per totum organismum diffuſae.

Debilitas corporis univerſalis [4]).
a. hereditaria.
b. acquiſita.

ex aetate provecta [5]).

ex ſanguinis humorumque aliorum detrimento aut profluxu.

ex morbis praegreſſis — febribus nervoſis, putridis etc. etc.

ex vehementiſſima virium et animi et corporis contentione.

ex animi affectu deprimente [6]).

ex vitae genere ejusque conditione miſera atque alimentorum inopia.

Status cachecticus ſanguinis humorumque diſſolutio.

ocales.

Debilitas partis localis ex nimis magna aut nimis parva intentione.

Diſpoſitio partis localis morboſa, ejusque conditio mala, deſtructio, degeneratio praegreſſa.

Ruſt, Handbuch der Chirurgie. Berlin 1830. B 3. S. 186. — Richter chirurg. Bibliothek. B. V, p. 156. Coſchwiz Diſſ. de ſphacelo ſenum. Halae, 1725. Brambilla von d. Phlegmone. II. — Ephem. Nat. Cur. Dec. I. Ann. IV et V. Obſerv. 147. — Journal de Medecine Tom. XX, p. 57.

3. Functio partium phyfiologica atque orga-nifatio. — Tela cellulofa, cutis externa offa facilius fphacelo laborant, quam vafa fanguifera praeprimis arteriae, quae long refiftunt deftructioni[7]).

4. Partium pofitio anatomica. — Quo latius enim partes a centro circulationis remotae funt, eo facilius eas fphacelo correptas videmus.

II. *Caufae occafionales.*

Quae fere funt:

Inflammatio et irritatio nimia, remedia nimis excitantia, influxus frigoris atque combustionis, cauftica, — omnia, quae humorum circulationem perturbant in affluxu fuo et refluxu — impreffus continuus (Decubitus), contufiones fafciae valde comprimentes, incarceratio et ftrictura partium prolapfarum, tumores vafa et nervos prementes[8]), — vafium ligaturae et offificationes, obturationes, adhaefiones, fanies retenta, humorum extravafata, commotiones, — aëris denique corruptio, aër paludofus et nofocomialis[9]), atque influxus miasmatici et contagiofi, venenum animale ex ferpentium et anguinum morfu, faniei fphacelofae per inftrumenta fafciasque etc. translatio, fecalis cornuti ufus, alimenta prava et mala, praefertim carnea

---

7) John Thomfon (über Entzündung. Aus dem Engl. v. Krukenberg. Halle, 1820) media in parte fphacelo deftructa vidit arteriam cruralem fine deftructione apertam.

8) Schmucker, verm. Schriften B. 2, S. 187.

9) Duffauffov, Diff. fur la gangrène des hofpitaux. Lyon, 1787.

upta, nec minus ex animalibus prius
otis, puſtulaque maligna nigra laboranti-
etc.

III. *Cauſa proxima.*

Sphacelus mors eſt localis, mortificatio par-
ɔum organismo adhuc vivo cohaerentis [10].
in definitione invenimus ſphaceli eſſen-
, — mortificationem partis, — vitae in uni-
um exiſtentiam, — ambarum inter ſe cohae-
iam permanentem, — quae quidem ubi diſ-
ta eſt, putredo, non ſphacelus exiſtit. Jure
ır ſunt diſcernenda putredo et ſphacelus,
lia quidem, at non eadem [11]. — Odor
orum diverſus, gas ſphaceloſum in putre-
deficiens, generatio animalculorum aequi-
putredinem deſignans, quae ſphacelo deeſt,
ɔ atque reactio in ſphacelo inter mortuum
ıe vivum, — haec fortaſſe diſcrimina prae-
t utriusque ſtatus. — Sphacelus eodem modo
ərt a paralyſi, in qua et in partis asphyxia
ıli ſemper remanet vitae gradus, quamvis
ʌus, cujus proinde reſtituendae habes facul-
m; in ſphacelo autem e contrario nullo modo
əs revocare vitalitatem plane exſtinctam [12].
Ceterum mihi tironi adhuc liceat, ea, quae
de re Ill. Naumann [13]) optime disputavit
e ſummatim repetere:
Sphacelus plena diſſolutione materiae orga-
ıe notatur. Mors localis ſphacelo adducta

) v. Walther, a. a. O. §. 224.
) v. Walther, a. a. O. §. 236.
) Ruſt, a. a. O. S. 185.
) Moritz Naumann, zur Lehre von der Entzündung.
S. 19. Bonn, 1828.

ea potiſſimum re excellit, quod pars mortifica a partibus adhuc vivis quam maxime eſt contra- atque oppoſita, ita quidem, ut translatione ſe licet viroſum exhibeat influxum et venenation efficit, quae ubi in corpus penetravit, vitam ci deperdit. Huic venenationi ejusque dilatation periculoſae inflammatione tantummodo finis po nendus eſt. Inflammatio autem reactione par tium vivarum ad partes jamjam mortuas neceſſa ria eſt, nam vis productiva ibi maxime excita tur atque augetur, ubi plurima ipſi impediment ſunt oppoſita. Hac ſtimulata autem activitat congeſtiones provocantur, quae eo citius in in flammationem tranſibunt, quo magis vis produc tiva incitata atque adaucta fuerat. Eadem ex cauſa inflammatio provocata in finibus partium mortuarum facillime in ſphacelum tranſit, donec ad partes procedit tales, quae ſatis adhuc vitali tatis continent, ut celeri huic mutationi reſi ſtere, id eſt, tranſitum inflammationis in ſuppu rationem efficere poſſint, qua quidem partes vivae a mortuis pelluntur. Quam ob rem com municatio per inflammationem turbata, ſimul atque in ſuppurationem tranſiit, partes citra ſitas ab infectione tuetur atque conſervat. —

Sphaceli differentiae in genere ſunt:

I. eſſentiales, quoad ſpaceli cauſalitatem.

A. Sphacelus idiopathicus illas morbi ſpe cies complectitur, quae ex cauſa locali originem ducunt. Huc pertinent:

Sphacelus ex inflammatione, ex frigore, combuſtione, a cauſticis et a cauſis mechanicis ortus.

B. Sphacelus deuteropathicus ex cauſa in terna univerſali, in toto organismo pervagata

ginem trahens: Sphacelus metaſtaticus, criti-, Sphacelus ex decubitu, ex Raphania [14]), acelus ſymptomaticus Pottii [15]), et Sphace- ſenilis [16]).

C. Sphacelus miasmaticus ſ. ſpecificus, ad m pertinent: Sphacelus noſocomialis [17]), pu-la maligna nigra [18]), Noma, et Sphacelus ex rſu ſerpentium.

I. non eſſentiales, nituntur externa partis acelofae conditione.

Primum veteres ſphacelum diſtinxerunt in idum ſeu gangraenam, et frigidum, ſeu Spha-um verum. Quae diviſio, in univerſum ſpha-i gradus differentiam deſignans [19]), ad ſphace-n verum non ſpectat. Hic enim ſemper frigi-s apparet, nam ubi calor, ibi vita. Sphacelus

---

4) Lange, deſcriptio morborum ex eſu clavor. ſecalinor. — Diſſ. de Raphania. Upſal. 1768. — Noël, in Memoir. de l'Academie des ſciences. 1710 et 1748. — Taube, Geſch. der Kriebelkr. Göttingen, 1783. — Hufeland, Journal. B. LV.

5) Pott, chirurg. Werke. B. II. Aus dem Engl. Berlin, 1787. S. 533. — Richter, chirurg. Biblioth. B. 4, 5, 8. — Bell, Chirurgie B. 7. — Dumont, obſervations sur la gangr. ſeche de Pott. in Annal. cliniques par Baumes. Tom. XXXIX. Montpellier, 1816.

6) Chelius, l. c. §. 23. — Ruſt, l. c. p. 187.

7) Brugmanns und Delpech, über den Hospitalbrand, überſ. von Kieſer. Jena 1816. — Renard, über den Hoſpitalbr. Mainz, 1815. — Gerſon, über den Hospitalbr. Hamburg, 1817. — Thomſon, l. c. p. 168.

8) Larrey, Mediz. = chirurg. Denkwürdigk. Aus d. Franz. Leipzig, 1813. Th. 1, S. 28. — J. F. Hoffmann, der Milzbrand ꝛc. Stuttgart, 1828. — Hufeland; Journal B. 51, H. 5. — 54, 3. — 56, 4. Ruſt, Magazin B. 15, H. 1. — 16, 3. — 17, S. 137.

9) Sprengel, Chirurgie. B. 1. Halle 1828. — Ruſt, l. c. p. 188 a.

autem designat mortem localem, quapropter sphacelum calidum habere non possumus. — Gangraena in universum iste status nominatur, quo vis vitalis, usque ad minimum depressa, in sphacelum transire minatur, et quo, cum vita adhuc, quamvis paululum adsit, restituendi facultas se offert. —

Altera sphaceli differentia non essentialis in eo posita est, utrum sphacelus humidus sit, aut siccus. De horum inter se discrimine jam sermo fuit in symptomatum diagnosticorum descriptione. Signum characteristicum sphaceli humidi praebet humorum copia, sicci eorum in parte correpta egestas. — v. Walther [20]) sphacelum siccum nominat aut escharoticum (superficialem, circumscriptum, Schorfbrand) — aut Necrosin, sphacelum necroticum, si extensus, profundus apparet, extremitatis totalitatem assumens. — Sphacelus humidus a nonnullis etiam nominatur Putrefactio, seu sphacelus cum Putrefactione, et siccus, Mumificatio seu sphacelus cum Mumificatione, quorum prior denominatio, Putrefactio, mihi a vero aliena esse videtur, cum putredo et sphacelus inter se differant, ut antea jam exposui [21]).

Quoad organa correpta distinxerunt auctores inter Sphacelum et Necrosin, quorum primus in partibus mollibus, altera in ossibus in universum designat morbum, de quo sermo est [22]).

Sphaceli extensitas et intensitas, progressus,

---

20) System der Chirurgie. Bd. 1, §. 235.
21) v. Walther, a. a. O. §. 224.
22) Rust, l. c. p. 188 b. — v. Walther a. a. O. §. 246. — Weidmann, de Necrosi. Francof. a. M. 1793.

hlitas, fedes, denuo praebuerunt differentias
noris momenti, quibus adnumerandae funt,
nacelus fixus et progrediens, externus et in-
nus, fuperficialis et profundus, fimplex et
nplicatus. —

Quae omnes differentiae, quamvis non ef-
tialibus fint adfcribendae, attamen in pro-
fi et therapia inftituenda omittendae non funt.

Prognofis in genere.

Prognofis fphaceli generalis femper eft du-
, partisque aut vitae ipfius damnum femper
endum; attamen fphacelus idiopathicus mi-
periculofus apparet, quam deuteropathicus
niasmaticus.

In prognofi inftituenda fpeciali fpectare de-
nus caufas, organi correpti dignitatem, ex-
fitatem, atque fphaceli progreffum. Sphacelus
de extenfus, humidus, profundus, progrediens
oris prognofeos quam fuperficialis, ficcus, fixus
. Aetas etiam, corporis conftitutio, vitae ratio
externa aegroti conditio, complicationes funt
templandae. — Maximi autem momenti in
gnofi eft febris, quae quo intenfior apparet
gravior, quo magis characterem prae fe fert
vofo-putridum, eo pejor prognofis. — Spha-
i decurfus et exitus, nunquam fere certe prae-
endus, pendet et ex ejus differentia, forma,
enfitate, progreffione, — et ex aegroti indi-
ualitate atque partis correptae quoad vitam
nitate. Infra in prognofi fphaceli fpecierum
onenda de hac re pluribus fermo erit. —
c tamen negligendum eft, fphacelum etiam pe-
ulofiffimum, rebus etiam externis infauftiffi-
s, arte jam defperante, a natura fola effe

ſanatum, praecipue in evolutionis ſtadio, qua propter ſpem ſanandi non nimis mature ommittamus. — Mors aegroti ſphacelo correpti ſequitur aut ex laeſa functione phyſiologica partis aut ex febre typhoſa, aut ex febre hectica, ſuppuratione profuſa et ſanguine amiſſo provocata.— Sanitas denique reducenda dependet ex perfecta partis ſphaceloſae depulſione, a natura ipſa aut artis ope adducta.

Therapia in genere.

Curatio ſemper radicalis eſſe debet, et ars valde activa; quamvis naturae vis medicatrix ſaepius ſine artis ope ſphaceli ſanationem, et quidem experientia teſtante gravioribus etiam in caſibus perſiciat, nec tamen propter vitae periculum ars morari debet in naturae vi ſublevanda.

Objecta curationis ſunt in univerſum:

1) Cauſae ſphaceli, ſi ſieri poteſt, tollendae, Gangraenaeque tranſitus in ſphacelum prohibendus.

2) Inflammatio hunc ad ſinem ducenda, ut ſuppuratio et hac orta, mortui ex vivo ſeparatio, provocetur.

3) Pars ſphaceloſa removenda atque ſaniei, contagii vim exercentis, influxus impediendus.

Sanies ſphaceloſa utrum reſorberi poſſit et hoc modo organiſmi totalitas detrimenti aliquid capiat, nec ne, diverſae ſunt medicorum inter ſe ſententiae. Plurimi medicorum anglicorum, Langenbeck [23]) et alii

---

23) Noſologie und Therapie der chir. Krankeiten. B. 2. Götting. 1823.

negant reſorptionem, quam defendunt Bell [24]), Boyer [25]), Larrey [26]) et omnes fere medici germanici et gallici. — Mea quidem ſententia certe reſorberi poteſt ſanies, nam quamvis in parte ſphaceloſa omnis vita deleta appareat, et in ipſa nullo modo conſpici poſſit reſorptio, attamen in ejus circuitu ex organismi reactione adauctam invenimus vitalitatem, ex qua fieri poteſt reſorptio. Glandulae etiam in ſphaceli vicinitate ſaepius conſpiciuntur inflammatae, ac poſtea denique ſphaceloſae [27]).

4. Morbi univerſalis curatio, febris ſcilicet ex ſphacelo ortae, atque diatheſeos ſphaceloſae ſecundariae.
5. Symptomatum ſingulorum reſpectus atque complicationum.
6. Sanatio ulceris poſt partis ſphaceloſae remotionem remanentis.

Ut his curationis indicationibus ſatisfamus, inſtituenda erit curatio univerſalis et alis, de quibus in ſequentibus ſermonem inuam, ubi ſphaceli ſpecierum medelam traco.

Sphaceli idiopathici differentiae in ſpecie.

Sphacelus ex inflammatione.

---

4) Lehrbegriff der Wundarzneik. Aus d. Engl. Th. 5. Leipzig, 1809.
5) Abhandl. über die chir. Krankh. Aus dem Franz. B. 1. Würzburg, 1818.
6) Mediz.-chirurg. Denkwürdigkeiten. Aus dem Franz. Leipzig, 1813.
7) Rust, l. c. p. 196.

Primum de ſphacelo ex inflammatione ſth
nica activa [28]).

Quaeque inflammatio in ſphacelum ex
poteſt, quod ſemper fere timendum fuerit [29]
1) in permagna inflammationis intenſita praeſertim in individui conſtitutione ro buſta ejusque diatheſi inflammatoria.
2) in curatione falſa, praeſertim remediis ad hibitis et per ſe nimis excitantibus et nim mature excitantibus.
3) in parte inflammata majore ſanguinis ſtag nantis copia impleta.
4) in partis ex faſciis imprimentibus aut apo neuroſibus inflammatae, extenſionis et tu meſcentiae impedimento.
5) ſi inflammatio pendet ex influxu vehement mechanico aut chemico, ut ex contuſion graviori, combuſtione, ſtrictura et incar ceratione partium etc.
6) ſi ſimul cum inflammatione locali febri adeſt aſthenica, aut ſtatus cachecticus, dys craticus, nec minus in animi affectu depri mente, humorumque evacuatione per magna.
7) in aëris denique aegrotum circumdantis corruptione, ejusque in partem inflamma tam influxu.

Quae omnia momenta, ne inflammatio in ſphacelum transeat, timere jubent.

---

28) Kirkland on amputation etc. in Richter chirurg. Bi bliotħ. B. 5, S. 608. — White in Lond. med. Journ. XI. 2, n. 8. — Auserl. Abhandl. für pract. Aerzte XIII, S. 603. — Naumann, zur Lehre von den Entzündungen.
29) Ebermaier, l. c. p. 224.

Sicut ubique ſummam virium contentionem
uitur remiſſio atque debilitas; ita etiam in
lammatione idem fit. Inflammatio culmina-
nis ſuae gradum aſſecuta [30]), remittere inci-
. Tumor partis inflammatae ſummopere ex-
nſus et durus, rubor ſaturatus, dolor vehe-
ntiſſimus, tenſio organico-dynamica perma-
a, temperatura valde adaucta, Synocha appa-
hisce ſymptomatibus conjuncta inflammato-
. Tum, niſi reſolvatur inflammatio, ſequitur:

1. Stadium gangraenoſum [31]).

Vis vitalis, reagendi facultate propter prio-
n virium ſummam contentionem plane fere
vata ad minimum occurrit redacta. Attamen
a adeſt, quamvis minori in gradu, et ſpes ad-
c remanet ſphaceli impediendi. — Tumor
rtis major quidem factus, ſed mox apparet
llis, maſſae farinaceae in digitorum contactu
ilis, in circuitu oedematoſus, phlyctenulis
quenter impletus, quas, ſi contigeris, epidermis
olvitur digitisque adhaeret [32]). Rubor magis
laceus, ſaturatus; dolor remittens, premens,
bes; temperatura imminuta. Febris tunc
oſtendit Synochus et tunc, perpaucis caſibus
ceptis, in quibus hic etiam inflammationis re-
utio obſervatur, ſequitur:

2. Stadium ſphaceloſum, mors localis,
hacelus, mortificatio. — Perfecta vitae facto-

---

0) Sunt, qui hoc inflammationis culminationis punctum deſignent tanquam ſtadium prodromorum ſphaceli cf. Ruſt l. c. p. 189. — Alii ut Heumann (in Abhandl. von dem Brande. Wien 1801.) idem ſtadium appellant gangraenam.

1) Thomſon, l. c. — Langenbeck, l. c. — Richter, l. c.

2) Ruſt, l. c. p. 190.

rum exſtinctio et omnia in conſpectum veniun quae in parte priori de ſphaceli ſymptomatibu jam expoſui in univerſum. — Sphacelus ex in flammatione propter partes ſanguine impleta ſemper ſe oſtendit humidus [33]), qui jam progr ditur — Sphacelus progrediens — et typh putrido comite mortem adducit organismo, au natura, arte juvante, ſiſtit phacelum hoc mod ut ex reactione organismi, benigna inflamma tione in ſphaceli circuitu orta, linea formetu demarcationis rubra determinata in mortui fin atque vivi, qua utraque pars plane ſecernitur. — Sphacelus fixus. — Hac in linea demarca tionis ſuppuratio formatur ſulcusque [34]) eo pro fundior, quo magis ſphacelus partes corripuit et hoc modo ſenſim partes ſphaceloſae a vivo ſolvuntur. Simul hac cum diſſolutione atque decuſſione ceſſat influxus obnoxius mortui in partes vivas, aegroti vires augentur et denique ulcus purum ſubſtantiae detrimento conjunctum remanet, quod ex more ſanandum eſt.

Prognoſis.

Omnia de prognoſi in genere jam explicata huc etiam pertinent. In prognoſi inſtituenda ſpec temus et ſtadia ſphaceli, — in gangraena ſana tio magis ſperanda quam in ſphacelo, — et or gani correpti dignitatem ejusque cum ceteris conſenſum, — et ſphaceli extenſitatem, — qui quo major apparet, eo periculoſior ipſe, eoque major ſuppuratio poſt decuſſionem partis ſphaceloſae.

---

33) Ruſt, l. c. p. 191.
34) v. Walther, a. a. O. S. 147. — Chelius, l. c. p. 13, §. 20.

Sphacelus humidus pejoris prognoſeos eſt, ı ſiccus, — febris eo gravioris momenti, typhoſior atque putridior. Aegroti denique itutio, aetas, complicationes, praeſertim raſiae, res externae multum valent in dia-i. — De decurſu et exitu jam ſermo fuit loco.

Therapia.

1. Cauſae, quae provocare poſſunt ſphace-ſunt tollendae et Gangraenae transitus in celum prohibendus. Inflammatio curatione reſolvenda, aut hoc ſi fieri non poteſt, ſup-tio adjuvanda, inflammationis cauſae, in-ıs nocentes externi et interni removendi, ora aliena educenda, impreſſiones nervorum rumque ex faſciis et ligaturis tollendae, tu-es prementes exſtirpandi, herniae incarcera-eponendae. — Inflammationis gradui con-entes indicatae apparent venaeſectiones aut dines, ſcarificationes, fomenta frigida, et hlogiſtica interne porrecta, Calomel, Ni-ı, ſalia media etc.

Sin vero gangraena orta eſt, ejus in ſphace-transitum prohibeamus, curatione inſtituta niverſali et locali.

Prima, curatio univerſalis, pendet ex aegroti titutione, aetate, ex febris, ſi adeſt, natura aractere et complicationibus. In univerſum me procedit gangraenae curatio, ſi incipiatur metico, aut praeſente ſtatu gaſtrico, ut ſolet, deficiente [35]). — Febrem pro natura et cha-ere ſuo apte curemus, ſynocham, antiphlo-

Ruſt, l. c. p. 198. — Mandt in praelectionibus.

gifticis mitioribus cum antigaftricis conjunc
fynochum, remediis excitantibus, ut Camp
Mofcho, Valeriana, Arnica, Serpentaria.
Interdum acida [36]) optimo cum effectu funt p
recta, praefertim acid. fulph. dilut., acid. mu
riat., aqua oxymuriat.

In individuis valde fenfibilibus et ereth
illis remediis adjungimus Aq. Laurocераf.
Tinct. opii fimpl. — Quaeque vaforum irritatio
in univerfum eft evitanda, vis vitalis fyfthema
nervorum folum leniter augenda, quapropter
vaforum irritatio timenda fit, illa excitantia co
jungere poffumus cum Ammonio muriatico, c
Hydr. mur. mit. etc.

In corticis Chinae ufu valde commenda
caute agamus et [38]) ubi indicata apparet, pr
parata ad concoquendum faciliora funt elegend
prae primis Extr. Chinae frigid. parat., Chin
fulph. etc. Balnea etiam localia tepida, Syn
pismos laudaverunt medici.

Curatio localis Gangraenae, ut transitu
in fphacelum prohibeamus, accommodanda
progreffui morbi; quo propior Gangraena fph
celo, eo magis excitantia localia funt indicata
quibus contra valde nocemus, fi inflammati
adhuc praevalet. — Puftulae feu veficulae, ub
oriuntur, fine epidermidis motione caute acu
punctione funt aperiendae, et fluidum acre eva
cuandum. — Calor tepidus, Infuf. flor. Chamom
cum Aceto, A. Goulardi cum fpirit. camph.

---

36) Bell, Abh. von Geschwüren ꝛc. — Kirkland, on the
praefent ftate of furgery.

37) Mandt in praelectionibus.

38) Chelius, l. c. p. 35. — Ruft, l. c. p. 198, 199. —
Walther, a. a. O. §. 255.

. specier. aromat. cum acet. vini, Spirit. An-
. comp., Spirit. camph., optimi sunt effec-
ubi indicata se offerunt.

2. Inflammationis hunc ad finem ductus, ut
uratio et hac orta mortui ex vivo separatio
ocetur. Si omnibus frustra adhibitis spha-
tamen provenit, ipsius progressus praeca-
us erit ejusque determinatio atque separatio
vo sublevanda. — Ne sphacelus progredia-
ut fixus fiat et demarcationis linea inter
uum atque vivum conformetur, necesse est.
nodo fiat, supra jam exposuimus, illo loco,
le stadio sphaceloso sermo fuit. — Natura
hunc processum saepissime absolvit, quod
otest, sphaceli circuitus aut nimis irritatus
ret et tum deprimere debemus scarificatio-
, hirudinibus, fomentis frigidis, frictioni-
um Ung. neapolitano et Opio, aut Ol. lini,
ne simul salibus mediis atque diaeta antiphlo-
a porrectis, — aut vice versa nimis depres-
st et energia caret, quo in statu excitemus
Ol. Terebinth., Tinct. Cantharid., Liq. Am-
caustic., lavatione spirituosa, fomentis te-
, rubefacientibus, interne simul remediis
itis febri convenientibus, in synocho Va-
n., Serpentar., Arnic., Camph., acid. mine-
in typho Camphor., Mosch., Castor., Am-
carb., Aether. Hoc modo vis reagendi in
bus sphaceli vicinis impulsa contra pericu-
imminens ex ejus influxu nocente studet se
ere tutam, et tunc eo facilius conformatur
rcationis linea, si ars simul naturae auxi-
fert in partis sphacelosae depulsione. Quem
nem parti sphacelosae imponimus lintea
a cum Ung. Elemi, Ung. basilic. cum Myrrha

aut Camphora, Ung. camphor. alb., Ol. Terbinth., Petrol., Acid. pyro-lignos, Liq. Ammon. carb., pyro-oleos[39]), Calcar. oxymuriat., fomenta etiam aut cataplasmata tepida calida ex specieb. aromat., Succ. gestric., Acida mineralia et vegetabilia.

3. Ne sanies sphacelosa resorptione[40]) in organismum reflexum exhibeat, prae primis necesse est, saniei accumulationem prohibeamus, ejusque remotionem atque effluvium sublevemus, quod optime incisionibus in partes jam mortuas absolvemus. Nullo modo autem pars adhuc viva est laedenda, quo facto plus detrimenti, quam utilitatis incisione nostra efficeremus. Rust et ceteri medici omnes vituperant incisiones[41]; quas si caute instituemus, optimi esse effectus mihi videntur in sphacelo humido valde tumefacto[42]). — Incisionibus factis parti sphacelosae tum inspergimus aut imponimus remedia antiseptica et resorbentia, quae chemico modo saniem corrigunt aut resorptione diminuunt: Colophonium cum spirit. vini superinfuso, pulv. Rad. Calam. aromat., cort. Chinae[43]), Quercus, Salicis, Alumen, carbonem ligni Tiliae, quem Rust valde laudavit[44]), Nitrum, Ammon. muriat.

---

39) Hancke, über den heißen und kalten Brand im All. und über d. Empyreuma als Mittel wider den letztern insbesondere. Breslau, 1826.
40) Cf. quae de resorptione in therapia generali exhibita sunt.
41) Rust, l. c. p. 203.
42) v. Walther, a. a. O. §. 288.
43) Chelius, l. c. p. 36. §. 62.
44) Samuel Cooper, Neues Handbuch der Chirurg. Aus dem Engl. B. 2. Weimar, 1820. — Rust, l. c. p. 203.

Ol. Terebinth. etc. Quae omnia remedia nodo adhibemus, ut in ſphacelo humido in erſum magis pulveris formas porrigamus, hacelo ſicco fomentationes calidas atque casmata tepida. — Ruſt prae primis laudat rnum Nitri uſum et Calcariae chloricae hoc adhibitae [45]):

℞ Calcariae chloric. ℥jj—IV.
Aq. deſtillat. ℔j.

M. DS. Lintea carpta hac mixtura, ante uſum bene conquaſſata, madefacta quater per diem parti ſphaceloſae imponenda.

Alia adhuc remedia permulta, ut ſuccus ic. carnivororum [46]) acida vegetabilia et ralia, empyreumatica etc. laudantur. Quae a remedia in vi et actione ſua hoc modo ſubnus, ut, ſingulis partibus ſphaceloſis ex vivo ſolutis, eas caute, ne, ut ſupra jam expous, partes adhuc vivas laedamus ſanguinisrofluvium efficiamus, decidamus. Ad parſphaceloſam removendam denique etiam at amputatio partis, de qua in poſteris lonloquemur.

4. Quarta indicatio nobis est vitae aegroti vatio, virium vitalium ſuſtentatio atque i univerſalis reſpectus. Si tribus, quas jam oſui indicationibus ſatisfacimus, haec quoquod ſatis intelligitur, efficitur et ne lonfiam, ad illas provoco. — Sphacelus exs, permagnus, aut in organo ortus graviomenti, ſemper fere morbum univerſalem ctionem organismi febrilem provocat. In

---

Ruſt, l. c. p. 204.
Carminati, Unterſuchungen ꝛc. Cap. 1.

inflammationis localis progreſſu febris anima⸗
vertitur Synocha, characteri ſuo convenient⸗
tractanda, quae in gangraenae ſtadio ſenſim pro⸗
clivitatem oſtendit in Synochum transeundi et
in febrem nervoſo-putridam. Haecce tum deni⸗
que orta, virium vitalium permagna depreſſione
humorumque colliquatione eſt deſignata.

Symptomata hujus febris[47]) inveniuntur
pulſus parvi, debiles, valde frequentes, confluen⸗
tes, tremulantes, denique intermittentes, rari, —
calor ſiccus, urens, denique frigida cutis ſudore
frigido et tenaci obtecta, — oculi collapſi, con⸗
cavi, — facies collapſa, anxia, — oris labia,
gingiva et lingua muco nigro, ſordido obtecta, —
anhelitus male olentes, reſpiratio difficilis, ſitis
vehemens, inquietudo, anxietas, ſopor, delirium,
corpologia, tendinum ſubſultus, meteorismus,
alvi evacuatio involuntaria aliaque cetera. —

Semper reſpicere debemus ad vis vitalis ſta⸗
tum aegroti, ad morbum univerſalem, cujus na⸗
tura nobis praebebit curationis indicationem.
Quo major apparet imbecillitas, quo major febris
typhoſa, eo major etiam ſit remediorum exci⸗
tantium adminiſtratio, Camphorae, Moſchi, Ca⸗
ſtor, Ammon. carb., Aethereorum, in typho pu⸗
trido praeſertim Acidorum mineralium excitan⸗
tibus conjunctorum, Chinae, Vini etc.

Si omnia remedia, quibus ferrum candens
postremum adnumerandum, fruſtra ſunt adhi⸗
bita, ultimum artis refugium, ut vitam aegroti
ſuſtineamus, remanet Amputatio, quam in uni⸗
verſum inſtituerunt chirurgi, ſi ſphacelus ex
cauſa idiopathica totam extremitatem deſtruxit,

47) v. Walther, a. a. O. §. 241.

:ura ipſa partis ſphaceloſae expulſionis pro-
n perficere non poteſt, ſine vitae ex conti-
uppuratione et febre lenta periculo. Sed
nputatione inſtituenda chirurgi et plurimi
timi valde diſſentiunt quoad indicationes,
d tempus et locum. Utrum in parte ſuper
rcationis lineam, an in media ipſa linea
erandum, nec ne, in ſpacelo progrediente
deuteropathico utrum inſtituenda ſit opera-
nec ne, haec eſt quaeſtio diſſenſionis ple-
ia. Ex altera parte [48]) adſunt auctoritates
lentes atque graviſſimae totidem, quot nu-
mus etiam in altera parte [49]). Perlongum
iumerare ſingulas autorum ſententias, qua-
ter mihi liceat citare, quae Ruſt exhibet loco
us citato ſub art. Brand und Amputation.
quidem tironis adhuc imperiti ſententia am-
io eſt inſtituenda:

in ſphacelo idiopathico, ſi extremitas ali-
qua valde deſtructa apparet, ſine ſpe ejus
ſervandae

ſi natura quidem, arte juvante, ſphaceli
depulſionem abſolvere poſſet, ex temporis
ſpatio autem et ex ſuppuratione perpetua,
humorumque amiſſione, virium maxima
debilitas et mors timenda erit.

ſi ſphacelus idiopathicus omne artis auxi-
lium reſpuens celerrime progreditur, trunco
imminens.

ſi ſphacelus vaſa nervosque magnos perro-

Pro amputatione in ſphacelo progrediente: Lar-
rey, Lawrence, Cooper, Guthrie, Hutchinſon, Ken-
net, Dzondi, Chelius, Langenbeck.
Contra: Bell, Cheſelden, Pott, Kirkland, Schrei-
ner, Richter, Arnemann, Ruſt.

dit et ſanguinis profluvium nullo alio mo
ſiſti poteſt.

5. De ſymptomatum ſingulorum reſpe
atque complicationum, ut affectionum nervo
rum, gaſtricismi, ſtatus dyscratici aliorumq
jam in prioribus in univerſum locutus ſum, qu
igitur, hoc loco, ne repetam jam dicta, in m
moriam ſunt revocanda. — Facillime in ſph
celo oriuntur ſanguinis profluvia, aut ex vaſib
ſingulis ſphacelo corroſis, aut ex tota partis ſph
celoſae ſuperficie, difficillime ſiſtenda, aegro
tumque valde debilitantia. Quod de haemo
rhagiis earumque curatione in univerſum doc
tur, hic praeprimis, locum habet, remediis len
oribus fruſtra jam tentatis, ferrum candens, et
in ſumma rerum neceſſitate, amputationem eſſe
adhibendam.

6. Reſtat denique indicatio ſexta, parte ſpha
celoſa ex vivo ſoluta, ulceris aut poſt amputati
onem vulneris remanentis ſanatio, cui, ne nimis
longus ſim, indicationibus certis et notis ſatisfa
ciemus.

Tantum de ſphacelo ab inflammatione ſthe
nica activa.

Quod autem attinet ſphacelum ab inflam
matione aſthenica ortum, ſaepiſſime obſervatum,
eadem fere in univerſum ſymptomata in decurſu
nobis praebet, quae ſphacelus ex inflammatione
ſthenica, modificata tantummodo ex conſtituti
one individui univerſale, ex cauſa efficiente, et
organi correpti conditione. Inflammationis
aſthenicae ſymptomata, inter ſe ſaepe non conſen
tientia, — (dolor exempli gratia, permagnu
invenitur in calore parvo) — minori in gradu
conſpiciuntur; ſtatus vitalis localis et univerſali

orem inflammationis gradum, ut in ſthenica, permittunt; vis reagendi magis apparet deſſa, et mox, humorum diſſolutio, ſtatus colıativus in conſpectum venit ejusque in ſphaım tranſitus. — Aetas ſenilis, conſtitutio ilis, dyscraſiae etc., debilitas localis ex morpraegreſſis etc. diſpoſitionem praebent. Cauoccaſionales, ut inflammatio hunc ſumat chaerem omnes ſunt, quae vitalitatem deminu-, contuſiones, commotiones, vulnera cum gno ſanguinis effluvio conjuncta, vuln. ſclo-ria, vaſorum nervorumque rupturae, fractucomminutae, humorum extravaſata, frigocontagii et veneni impulſus atque translatio.— In prognoſi omnia ſunt reſpicienda, quae in prognoſi generali ſunt explicata. — Cu eadem offert objecta, ut in ſphacelo ex ımmatione ſthenica, et eadem eſt in ſpha- colliquationis via orto. Ut inflammationis enicae in colliquationis facillime ineundae ſitum prohibeamus, curatio inſtituenda eſt, ı chirurgiae capite de inflammationibus do-r. —

phacelus e frigore [50]).

Duplici modo ex frigoris effectu ſphacelus pici poteſt, aut depreſſione permagna ſenſiatis atque irritabilitatis — gangraena — aut ecta vis vitalis exſtinctione ſubita, — ſpha-

) Mai an et qua ratione frigus in corpore human. agere valeat. Heidelb. 1798. — Pabſt, de frigoris et caloris actione in corp. hum. Erfurt, 1798. — Ephem. Nat. Cur. Dec. 3, ann. 1, obſ. 17. — Grant, in Journ. de Medecine T. LXXXII. — Schneider, in Richter chirurg. Bibl. B. XI; S. 316. — Theden, Neue Bemerk. II; S. 248.

celus. — Prior forma ſemper fere oritur ex efffluxu caloris celeriter et ſubito in organum frigore affectum, adducto [51]). — Gelu corpori adducit asphyxiam localem aut univerſalem, per longum tempus ſine mortis tranſitu durantem. Sanguinis circulatio primum deprimitur et denique tollitur in vaſibus periphericis, tum in majoribus; eodem modo nervorum ſenſibilitas depreſſa eſt, denique exſtincta; ſecretiones periphericae ſiſtuntur, ſanguis denique humoresque gelascunt; pars frigore correpta rigida invenitur et fragilis, cutis quaſi pergamena, inſenſibilis. Si hoc in rerum ſtatu ſubito exponitur pars temperaturae valde adauctae, combuſtio vera parti, multos in momento caloris gradus percurrenti, adducitur et gangraena aut Sphacelus certe orientur. Ne hoc fiat, pars affecta ſenſim eſt calefacienda, primum nive, aqua frigida obtegenda, frictionibus etc., poſtremum excitantibus fluidis etc. curanda.

Gangraena, ſi falſa curatione ex caloris influxu adducitur, haec praebet ſymptomata. Cutis prius pergamena, rigida, inſenſibilis, conſpicitur ſenſim livida, violacea, tumefacta; veſiculae ſe oſtendunt fluido ſeroſo — ſanguineo impletae; dolor ſentitur premens, hebes etc. et omnia nunc inveniuntur, quae characteriſtica ſunt gangraenae, quae tum ſanatur remediis jam notis, aut, ut ſaepius, in ſphacelum tranſit. — Si ex frigoris influxu vis vitalis perfecte exſtincta — Sphacelus — invenitur, ut in digitis, manibus, pedibusque ſaepius obſervatur, partes

---

51) v. Walther, a. a. O. §. 294.

rigidae, fragiles, infenſibiles, rugatae, col-
ae, exſangues, mumefactae, fuscae nigrae. —
Sphacelus hujusmodi ſemper eſt ſiccus et
lem Waltheri auctoritate aut eſcharoticus,
erficialis, circumſcriptus) — primo frigidis
nerſionibus fomentisque, tum cataplasmati-
aromaticis tractandus, — aut necroticus (ex-
ius, profundus, partis totalitatem aſſumens)
n quo diſſolutionem partis ex naturae ſtudio
itutam non exſpectare, ſed amputationem
ure ſuadet Walther, quae ex aliorum et mea
entia tum demum inſtituenda eſt, ſi demar-
ionis linea formata et partibus mollibus jam
puratione deſtructis, os ad lucem provenit;
ſaepe curatione apta interna et externa, fo-
tis aromaticis, etc. inſtituta, vitae partis re-
tio (ex profundis reproducta) obſervata eſt.

Sphacelus ex combuſtione [52]).

Quaeque combuſtio inflammationem efficit
ium, hoc modo, ut ardor diverſus ejusque
nſitas, influxus etiam longius aut brevius
lurans, partium denique, quibuscum in con-
um venit, conditio atque major aut minor
bilitas, diverſos combuſtionis gradus, in-
mationis gradibus in univerſum convenien-
provocet. Quatuor ponimus combuſtionis
lus. Primus [53]), — Erythema, — ruborem

) Richter, Anfangsgründe Th. 1, Cap. 5. — Arne-
mann, System Th. 1, S. 356. — Bernstein, Hand-
buch Th. 1, S. 111. — Bell, Lehrbegriff. — Cal-
lisen, System 1, §. 633. — Plattner, Einleit. §. 229. —
Horn, Handbuch Th. 1, S. 303. — Berger, über
die Erkenntniß und Kur äußerer Krankheiten T. 3,
S. 30.

) Ebermaier, Taschenbuch der Chirurgie B. 1, S. 283.
Leipzig, 1820.

offert levem, dolorem prurientem, ſine tumor et temperatura adaucta. — In ſecundo gradu obvenit rubor magis intenſus, cum partis intumeſcentia, temperatura valde adaucta, dolor vehemens, urens, quibus febris ſynocha ſaepe accedit. — Gradus tertius combuſtionis ſymptomata jam nominata offert vehementiora, veſiculae ſeroſo fluido impletae, epidermis paſſim diſſoluta, febris inflammatoria vehementiſſima, dolores inveniuntur permagni, non ferendi; gangraena mox ſe oſtendit — Quartus [54]) denique gradus mortem oſtendit organicam partis affectae, ſphacelum. — Qui ſinguli combuſtionis gradus interdum ut in ferri candentis influxu, omnes eodem tempore inveniuntur. —

Quaeque combuſtio vehementiſſima ſemper efficit ſphacelum et hoc modo [55]), ut fluida vaporesque ferventes, Alcalia, Phosphorus etc. humidum, ardor autem ſiccus, ferrum candens, lapis infernalis, acida mineralia etc. efficiant ſphacelum ſiccum aut eſcharoticum, aut necroticum [56]). —

Prae ceteris partes corporis externae combuſtioni ſunt expoſitae. Ex combuſtionis gradu, ejusque intenſitate, atque influxu perdurante dependet, utrum cutis ſolum an organa etiam profundiora, musculi, nervi, vaſaque et oſſa corri-

---

54) v. Walther, l. c. §. 276 combustionis gradus deſignat hoc modo: Es giebt einen eryſipelatöſen (erythemat.) einen exſudativ. entzündlichen (veſiculöſen) einen phlegmonöſen, einen ſuppurativ-ulceröſen und einen gangränös-ſphacelöſen, eſcharotiſchen und necrotiſchen Verbrennungsgrad.

55) Moſt, Encyclopädie der geſammten mediz. u. chirurg. Praxis. Leipzig, 1833, art. combustio.

56) v. Walther, a. a. O. §. 273.

ntur. Ex fluidi ferventis vaporumque etc. in-
ku partes internae, telae mucosae combusti-
: corripi possunt.

Prognosis pendet ex combustionis gradu
sque extensitate, ex parte affecta et individui
ate, constitutione et sexu. Quo extensior su-
ficies combusta, quo majoris momenti orga-
n, quo minor aetas aut imbecillior, ut in in-
tibus senibusque, eo pejor apparet prognosis.
ris etiam inflammatoria, functio cutis sup-
ssa in prognosi instituenda multum valent.
cursus et exitus dependent ex rebus jam ex-
itis. —

Combustiones permagnae saepe febrem ner-
am, deliria, convulsiones, apoplexiam — Cho-
St. Viti etiam ex combustionis magnae in-
ku in clinico nostro observata est — aut in-
nmationes internas, Gastritidem, Enteritidem,
ningitem, et Pericarditidem secum ducunt. —
ida ferventia majoris extensionis provocant
nbustiones, ignis et corpora ferventia sicca
fundiores. — Pulveris pyrii combustio valde
orifica et propter pulveris grana saepius exse-
da, longinqua. — In calcariis terribiles in-
niuntur combustiones pessimae prognoseos. —

Therapia. Objecta sunt malum locale et fe-
s. Primi combustionis gradus huc pertinent
m hac ex causa, ut, ne in sphacelum trans-
t, prohibeamus, quapropter antiphlogistico
do sunt tractandi. Aqua frigida [57]), solutio
minis, Aq. saturnin, Aq. Goulardi, Ung. sa-
n. et Zinci, — lac, oleosa, Mixtura vuln.

) Hufeland, N. Journal B. 1. 1809. — Dzondi, über
Verbrennungen. Halle, 1816.

acid., Aq. calcis, Liniment. ex aq. calcis (Ol. lini et aq. calcis — Anglicorum Coronoil ex Chaumet Turner et Thomſon auctoritate) ſunt commendata. Epidermide deſtructa utiliſſima ſunt remedia olioſa blanda. In phlegmonoſa inflammatione ex Waltheri auctoritate [58]) fomenta frigida ſunt reponenda et ſuppurationi exſpectandae cataplasmata tepida inſtituenda. — Veſiculae in conſpectum venientes, ſecreto acupunctione remoto, epidermide ne priventur ſtudeamus. —

Noviſſimo tempore lapis infernalis aut in ſubſtantia aut in ſolutione valde concentrata plurimorum auctoritate et experientia valde laudatur. Tota combuſtionis ſuperficies hoc remedio ſaepius eroditur, et ſanationem celeriorem hac curatione inſtituta ſe effeciſſe contendunt, qui commendant. Ipſe bis obſervavi hujusmodi curationem in clinico noſtro, quae optimi fuit eventus. Dolor hoc remedio adductus in primis momentis vehementiſſimus valdeque urens, mox remittitur et ſub cruſta formata, aëris externi influxum arcente, ſanatio ex profundis celerrime prodiit. —

Sphacelo aut ex inflammationis progreſſu aut ex combuſtione ipſa orta, pars ſphaceloſa ut reſolvatur tractemus remediis jam notis.

In ſphacelo eſcharotico, cruſta relapſa, ulcus cutaneum remanet longe durans, difficile cicatricem ducens, propter frequentiorem cutis cum organis profundioribus concretionem atque hac re adductum extenſitatis defectum. Oleoſa, cerata hoc in ſphacelo ſunt indicata. Ulcera tum orta Ung. ſaturn., Ung. Zinci, Aq. ſaturn., Aq. cal-

---

58) v. Walther, a. a. O. S. 169, §. 286.

etc., caro luxurians lapide infernali tractanda. esertim videamus, ne concretiones partium finium suppurantium, ut digitorum etc. et echiae oriantur. — In combustione necro-, qua tota extremitas apparet corrugata, ex-ata, crustacea, mumefacta, ossa carbonisata, m statum videmus in hominibus igni illapsis, epilepticis, si pars corporis longius per tem- in igne remansit etc., nullum remanet artis amentum, nisi partis amputatio. —

Curatio interna semper, si necessaria esse vi-ur, locali conjuncta, febri sit conveniens, ejus- characteri atque naturae, qua propter in uni-sum antiphlogistica. Propter perturbatam in nbustione permagna functionem cutis et ex s cum telis mucosis consensu, saepius nobis urrunt complicationes gastricae, quae pro na- a sua tractandae sunt. — Ob dolorum gravi-m atque individui erethismum permagnum ientia, narcotica, nisi contraindicatio adsit, t porrigenda,

Sphacelus ex influxu chemico.

Huc pertinent omnia sic dicta cauteria po-ialia, Acida mineralia concentrata, Alcalia tica, Lapis infernalis, Butyrum Antimonii, cum muriaticum, Hydrargyrum muriaticum rosivum, Arsenicum album et alia, ex quo-n omnium influxu major aut minor combusti- gradus organismo, quocum in contactum it, adducitur. Prout potentia nocens concen-a aut diluta, quantitas major aut minor, tem- quo afficitur pars longius aut brevius, partis que conditio, magis minusve sensibilis — ermis, quo solutior aut intentior est, ita effec-

tum aut majorem aut minorem habent. — Sphacelus, aut ex inflammatione progrediente invenitur, aut ex influxu subitaneo, siccus aut humidus, de qua re prius jam sermo fuit.

Prognosis pendet ex sphaceli extensitate, organi dignitate et ex omnibus ceteris momentis de quibus jam in prognosi generale et in ceteris sphaceli speciebus locutus sum.

Curationis primum objectum est, causa removenda. Cauterii, si adsunt reliquiae, subito sunt depellendae, tum ut dolores vehementissimos leniamus, fomenta frigida, Aq. saturnina, oleosa, mucilaginosa adhibere debemus. — Partem sphacelosam tum remediis jam notis determinemus, lineaque demarcationis formata, resolvamus, necesse est.

E. Sphacelus ex causa mechanica.

Omnia, quae affluxum humorum atque refluxum, nervorum etiam influxum deprimere possunt aut exstinguere, causis mechanicis sunt adnumeranda, ex quarum influxu hujus sphaceli species in conspectum venit. Huc pertinent fasciae valde prementes, partium prolapsarum stricturae atque incarcerationes, vasorum nervorumque ligaturae, tumores vasa nervosque prementes, commotiones aliaeque res. —

Sphacelus hisce de causis ortus vi vitali partis affectae depressa et exstincta nascitur, infirmo organismi reactionis periculo facto [59]), et plurimis in casibus invenitur humidus. Pars tumefacta apparet extensa, dolorifica, livido-nigra, mox calore deficiente vesiculae oriuntur; tum insensi-

59) Rust, l. c. p. 215.

:, immobilis nobis occurrit, mollis, oede-
ofa, nigra, foetida et faniofa.

Prognofis eadem eft, quae in ceteris fphaceli
iebus, praefertim hinc dependens, utrum
'a efficiens removeri poffit nec ne.

Curatio. Caufae, fi fieri poteft, funt remo-
dae, fasciae prementes folvendae, tumores
irpandi, herniae reponendae, incarcerationes,
alio modo removeri poffunt, operandae etc.
fis remotis, fphacelum forfitan impedire
is. Sphacelus jam ortus eodem modo tractan-
erit, quo ille, qui ex inflammatione origi-
, trahit.

CURRICULUM VITAE.

Soltquellis, urbe Marchiae veteris natus sum a. d. XIV Calendas Majas anno millesimo octingentesimo septimo parentibus fidei evangelicae addictis, quibus vivis adhuc gaudeo, *Ludovico*, finium inspectore, et *Dorothea*, quae fuit de prosapia *Fehland.* Gymnasium, Soltquellis rectore praeclarissimo Prof. Dr. *Solbrig* tunc temporis florens, frequentavi. Tum Halas missum vir summe venerandus praeclarissimus Prof. Dr. *Diek* scholae latinae orphanotrophei rector. scholae suae me adscripsit. Tribus annis absolutis, testimonio maturitatis academicae accepto, almam Halensem musarum sedem accessi, ut ex voluntate parentum theologiae studio me darem. Ab Rectore Magnifico Ill. *a Jacob* in civium academicorum numerum receptus per triennium theologica studia, necessitate potius quam voluntate commotus, incubui.

Quum autem a doctrina theologica ejusque studio animus abhorreret, tandem denique obstaculis prioribus victis Gryphiae auctumno anni MDCCCXXXI ad medicinae studium me converti, qua re ardentibus desideriis juvenis satisfactum est. A Rectore Magnifico Ill. *Schoemann* in civium academicorum numerum receptus per quadriennium hisce et philosophorum et medicorum scholis interfui: Ill. *Erichson* Logicen me docuit. — Ill. *Stiedenroth* Psychologiam. — Ill. *Tillberg* Physicen experimentalem. — Ill. *Hornschuch* Zoologiam, Botanicem. Ejusdem Demonstrationibus plantarum in horto botanico, et Excursionibus botanicis interfui. — Ill. *Hünefeld* me docuit Chemiam theoret. pract. — Ill. *Schultze* Osteologiam et Syndesmologiam, Anatomiam corporis humani, Artem cadavera rite dissecandi, Anatomiam generalem et comparativam, Physiologiam generalem et specialem, Anatomiam pathologicam. — Cel. *Laurer* Anatomiam

orum fenfuum, Neurologiam, Angiologiam, Splanch-iam. — Cel. *Kneip* Doctrinam de offium fracturis xationibus, de Chirurgia Celfi. Ejusdem examina-et converfatorio de rebus chirurg. et medic. latino aftituto interfui. — Ill. *Seifert* Chirurgiam me do-generalem et fpecialem, Pathologiam generalem, pticen, Materiam medicam, Acologiam, Formula-Medicinam forenfem. — Ill. *Mandt* Chirurgiam alem et fpecialem, Aciurgiam, Ophthalmiatricen, citat. operation. in cadavere. Clinici chirurg. et almiatrici dux mihi fuit per annos duos et dimi-. — Ill. *Berndt* Therapiam generalem, Pathologiam erapiam fpecialem, Artem obftetriciam, Doctrin. orb. pfychicis. In Converfatorio et examinatorio . latino ore inftituto, Exercitat. operat. in cadavere. i medici et obftetricii dux mihi fuit per annos et dimidium. Anno MDCCCXXXIV illuftriffimo-nofocomii clinici directorum fummo favore medici iarii hoc in inftituto munus mihi traditum eft, quo nnum et dimidium functus fum.

Omnibus hisce viris illuftriffimis praeceptoribus de eritiffimis fummeque colendis gratias refero maxi-Eorum in me bene merita pia grataque mente ve-i nunquam definam. Praefertim Confiliario a con-intimis Ill. *Berndt*, praeceptori dilectiffimo tantum , quantum fentire folum, nec verbis et oratione mere poffim, quae animum movent.

Nunc vero tentaminibus et philofophico et medico, on examine rigorofo rite peractis, fpero, fore, ut tatione thefibusque publice defenfis fummi in medi-chirurgia et arte obftetricia honores mihi conce-ır.

THESES DEFENDENDAE.

I.

Tres adsunt sanguinis circulationes, aut si m[illegible] vis una solum.

II.

Harwey quod dicitur, primus sanguinis circ[illegible] lationem animadvertisse, falsum est.

III.

Singula graviditatis certa signa nulla sunt.

IV.

Non semper ea corporis pars est sedes mor[illegible] in qua apparent symptomata.

V.

Hypochondria et Hysteria inter se differunt.

VI.

Interdum jus necis medico competit.